

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Центр досліджень з історії Київської Русі

УДК [(367)+(477)]08

RUTHENICA. Щорічник середньовічної історії та археології Східної Європи.
Том XVI. — К.: Інститут історії України НАН України, 2020. — 246 с., іл.

Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту історії України НАН України

У разі передруку матеріалів
узгодження з видавцями обов'язкове

Попередні випуски журналу:
<http://history.org.ua/>

Адреса редакції:
01001, м. Київ, вул. Грушевського, 4
tolochko@hotmail.com
wlr@ukr.net
факс: +38(044) 229-63-62

Свідоцтво про державну реєстрацію
серія КВ № 6937 від 04.02.2003 р.

ISSN 1995-0276
ISSN 978-966-2449-63-1

© Ruthenica, 2020
© Автори статей

RUTHENICA

Том XVI

Наукові редактори

Володимир Ричка

Олексій Толочко

КИЇВ

2020

ЗМІСТ

Алексей Гиппиус

«Чепура пыта, Пыпна рекла»:
надпись XI в. на пряслице из Вышгорода 7

Алексей Мартынюк

Когда родился князь Ростислав Михайлович
и почему важна эта дата? 16

Мария Корогодина

Митрополит Кирилл II и архиерейские кафедры
Киевской митрополии 30

Вадим Ставиский

О формировании житийной традиции прославления
князя Михаила Черниговского (возникновение текстов)..... 44

Тимур Бобровский

Дещо з приватного життя чернігівського попа Іллі
(новий погляд на стародавнє графіто
зі Спасо-Преображенського собору у Чернігові)..... 62

Станіслав Келембет

Фінал «Королівства Русі»:
боротьба за Галицько-Волинські землі в 1340–1351 рр..... 75

Сергей Темчин

Перечень наук руськомовного перевода *Слов логики* Маймонида
и отзвуки византийского гуманизма в Киеве
второй половины XV — начала XVI века 112

ДИСКУСІЇ

Петр Толочко

Даниил Галицкий и монгольское нашествие на Южную Русь 125

ЗМІСТ

Алексей Гиппиус

«Чепура пыта, Пыпна рекла»:
надпись XI в. на пряслице из Вышгорода 7

Алексей Мартынюк

Когда родился князь Ростислав Михайлович
и почему важна эта дата? 16

Мария Корогодина

Митрополит Кирилл II и архиерейские кафедры
Киевской митрополии 30

Вадим Ставиский

О формировании житийной традиции прославления
князя Михаила Черниговского (возникновение текстов)..... 44

Тимур Бобровский

Дещо з приватного життя чернігівського попа Іллі
(новий погляд на стародавнє графіто
зі Спасо-Преображенського собору у Чернігові)..... 62

Станіслав Келембет

Фінал «Королівства Русі»:
боротьба за Галицько-Волинські землі в 1340–1351 рр. 75

Сергей Темчин

Перечень наук руськомовного перевода *Слов логики* Маймонида
и отзвуки византийского гуманизма в Киеве
второй половины XV — начала XVI века 112

ДИСКУСІЇ

Петр Толочко

Даниил Галицкий и монгольское нашествие на Южную Русь 125

ЗАМІТКИ

Русь у двох візантійських пророцтвах X ст. (**Олександр Филипчук**), 136; Чи знав князь Всеволод Ярославич п'ять мов? (**Вадим Арістов**), 142; Ревізія зображення «онагра» в Северо-западной башне Софийского собора в Києве (**Александр Цвельх**), 148; Новые находки актовых печатей в Києве (**Петр Толочко**), 153; Еще раз о летописце Василии-Сильвестре (**Алексей Толочко**), 158; Заснування Кирилівського монастиря (**Олексій Толочко**), 160; К вопросу об источниках *Введенского синодика* Киево-Печерской Лавры (**Вадим Ставиский**), 166.

РЕЦЕНЗІЇ

Котышев Д.М. *От Русской земли к земле Киевской. Становление государственности в Среднем Поднепровье. IX–XII вв.* М.: Центрполиграф, 2019, 254 с. [Новейшие исследования по истории России] (**Вадим Арістов**)..... 172

Бура Харди. *Итинераріј Ростислава Михаиловича.* Сремска Митровица–Нови Сад, 2019, 160 с. (**Станислав Келембет**)..... 189

Симонова А.А. *Древнерусское религиозное мировоззрение и ирландская христианская традиция.* М.: Прометей, 2017, 354 с. (**Вадим Ставиский**)..... 200

Инков А.А. *Летописец Переяславля Суздальского.* Предисловие, перевод, комментарий. М.: Изд-во Московского гуманитарного университета, 2016, 296 с. (**Вадим Ставиский**)..... 213

Огляди 222

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ 243